

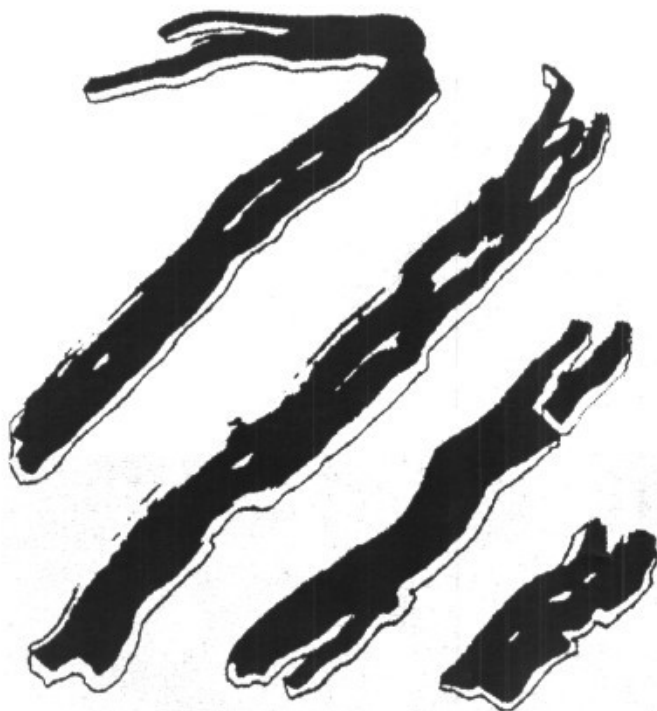
mel i sucre **QUINSA FORNÀ**

Sant Joan

Obra Cultural Balear

Abril de 1992. Núm. 142

MEL I SUCRE - Abril, núm. 142. Butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan.

Local social: carrer de Ramon Llull, 26 - Sant Joan (Mallorca) 07240.

Consell de redacció: Gracià Sánchez, Guillem Florit, Joan Sastre, Joan Font, Joan Moratinos, Mateu Sastre.

Tirada actual: 500 exemplars.

Els articles originals s'han d'entregar abans de dia 18 del mes en curs.

Nota: S'adverteix als possibles lectors de *mel i sucre* que aquesta revista, amb els seus escrits i comentaris, pot ferir la sensibilitat dels esperits no acostumats.

Dipòsit legal: 49.1983

Coberta: Pans artesans del forner Boveta (foto de Guillem Florit)

Contracoberta: Quintos a Consolació (foto de Guillem Florit)

Impressor: Informacions Llevant s.a.
Passeig Ferrocarril, 1
Tel. 55 03 28 - Manacor

EN AQUEST NÚMERO HI TROBAREU

- Notícies locals
- L'Ull de Vidre
- Ajuntament, per G. Sánchez i F. Nicolau
- Dues històries, per Andreu Bauçà
- 47 anys de na Cecília de Solanda, per Miquel Company
- Quart Diumenge, fotografies de Guillem Florit
- «Març, marceja», per Miquel Company i Miquel Alzamora
- XXVI Certamen Poètic Verge de Consolació, glosa guanyadora al premi local
- Notícies històriques de Consolació. I. El Quart Diumenge, per Josep Estelrich
- El nou casal, per Onofre Arbona
- L'herbolari, per Miquel Company i Guillem Florit.
- Mel i sucre, dolcet dolcet, per Joan Bauçà
- Excursió, per OCB-Secció excursionista
- Encreuat, per Joan Sastre
- Agenda

NOTA DE REDACCIÓ

Totes les persones o entitats que se sentin al·ludides pel contingut d'aquesta revista, tenen a la seva disposició una secció de «Cartes al Director» que admet escrits que compleixin les següents condicions:

- L'extensió màxima és un foli mecanografiat a dos espais.
- Les cartes han d'anar signades per l'autor, que ha de ser identificable.

Notícies locals

— Les obres de construcció de la piscina havien de començar el dilluns 30 de març, per mor del mal temps no ho pogueren fer. Ben segur que un dia d'aquests començaran, perquè des de l'ajuntament han dit que a principis d'estiu hi podrem nedar. No sabem si amb tanta pressa el ciment tindrà temps d'eixugar.

— Juntament amb la instal·lació de la xarxa d'aigua potable, el nostre ajuntament ha col·locat unes quantes boques d'aigua per al servei d'incendis. Esperem que mai ningú no n'hagi de fer ús.

— El Centre Cultural té previst editar un llibre on es recolliran els vint-i-cinc primers anys del Certamen Poètic Verge de Consolació, el qual es fa cada any per la festa del Quart Diumenge.

— L'equip de futbol dels nins de l'escola de Sant Joan estan d'enhorabona. Enguany, a diferència d'anys passats, les coses van molt bé. Són els primers classificats del torneig intercomarcal. Esperam que els èxits que han aconseguit a base d'esforç i dedicació dels nins, dels pares i, sobretot, dels entrenadors, Felip Ramis i Gabriel Company, durin molts d'anys.

— Les obres d'acondicionament de l'arxiu municipal estan pràcticament acabades. S'han instal·lat els prestatges i s'ha acabat la catalogació dels papers i llibres de l'ajuntament, tasca que duen a terme tècnics del CIM.

Ja que parlem de la casa de la vila cal dir que també quasi s'han acabat les obres de millora de la façana de la casa consistorial. Només manquen coses insignificants, que diria qualcú, com les canals.

— Ho cregueu o no, devers el quarter de la guàrdia civil de la vila han instal·lat uns rètols que prohibeixen aparcar-hi a devora. La normativa diu això, però creim que a Sant Joan no farà falta que hi hagi cap atemptat perquè s'acabi d'esbucar el quarter. Basta recordar que el trebolí s'endugué bona part de les teulades i encara ara no hi han posat remei.

(Foto de *El Día*)

— El dissabte 4 d'abril, el president Cañellas i altres autoritats de Mallorca vengueren a inaugurar la nova seu de l'Associació de la Premsa Forana de Mallorca, que està situada al carrer de la Princesa, 22. Hi hagué discursos per tots els gusts, un bon refresc per al personal i banyadura per tots els que estaren per enmig.

— Si voleu vendre una casa vella, posau-hi un bon cartell que indiqui aquest fet o, molt millor, un anunci en aquest mateixa revista. Ho deim perquè darrerament hi ha un *boom* d'adquisicions o vendes, segons com es miri, de moltes de les cases velles que hi ha arreu del poble. Generalment són ciutadans que les compren per passar-hi els caps de setmanes i les vacances.

— No sabem si el PP local té una o més d'una juntes directives. Els afiliats a aquest partit triaren, democràticament, una nova junta, encapçalada per Andreu Rabassa i altres militants de sempre. Un parell de dies després la direcció del partit a Mallorca imposà una altra llista, totalment diferent a la que s'havia elegit en principi. Aquesta nova llista anava encapçalada per Arnau Gayà i gent diversa que no fa gaire temps pertanyia a altres agrupacions polítiques. Per mor de tot aquest cabal hi ha hagut moltes corregudes, encalçades, renegades, cara de pomes agres, cremades de carnet... per part de la militància

Elèctrica **PEP DES SAIG**

instal·lacions elèctriques
xarxes de baixa tensió
subministraments elèctrics

Consistori, 8 tel. 52 63 23
Sant Joan

Cooperativa Agrícola **SANT JOAN**

tota casta de productes per al camp

de base. No sabem si això es relacionarà amb una moguda més grossa d'arreu de tota la part forana. Els temps ho dirà.

— El 21 de març hi hagué una cantada popular al club d'esplai de la tercera edat de Sant Joan. La vetlada fou molt animada i concorreguda. A més d'alguns cantadors locals, hi participaren gent venguda d'altres pobles.

— El març marceja, com diu el refrany popular. Aquest mes hi ha hagut de tot i molt: sol i calor, aigua i calabruix, boira, fred i vent. Triaui i remanau.

— El campionat de dames que aquests dos mesos passats tenia lloc a Can Tronca ha finalitzat. El guanyador de la primera categoria ha estat Llull, de Manacor, i el primer santjoaner d'aquesta categoria ha estat Joan Mates «de cas Sabater Coix»; el guanyador de la segona categoria ha estat el santjoaner Antoni Sastre «de sa Botigueta».

— L'Ajuntament ha decidit, amb bon criteri, posar una parada per al servei de transport públic davant el campanar de l'església. Cal dir, per tots aquells que estiguin empipats per aquesta decisió, que des fa molt de temps la camiona s'espera en aquest lloc.

— La popularitat de *Mel i Sucre* ultrapassa les fronteres municipals. Hem sabut que un famosíssim grup musical té aquest mateix nom. Sembla que haurem de patentar el nostre, perquè de moment els papers canten i els nostres canten des de fa més d'una dotzena d'anys.

— Sant Joan torna petit. Al registre municipal des de l'1 de gener de 1992 ja no més són 1.657 els que vivim a Sant Joan.

— El malfraig de la gent maleducada no s'acaba mai. Ara, i en l'hora, els veinats i no tan veinats de la zona del Cremat del terme de Sant Joan, al costat de Vilafranca, continuen inundant la zona de ferro, fems, cuines velles, cotxes inservibles... Convendria que si algú ho veu denunciàs aquest malfraig a les autoritats competents, a veure si d'aquesta manera la gent tornarà un poc més civilitzada i tindrà un poc de respecte per l'entorn que ens envolta.

— La festa del Quart Diumenge d'enguany fou innovadora. A més de les tradicionals celebracions religioses: ofrena floral a la Verge, ofici solemne i diada folklòric-poètica, hi ha hagué una sèrie de novetats: el dia abans un concurs de de paelles, una verbena a la qual no assistí ni l'apuntador per mor de la fredor i mal temps, i l'endemà la Primera Fira i Mostra del Quart Diumenge, amb gran participació tant de firans com de visitants.

"la Caixa"

AGÈNCIA DE SANT JOAN

RESTAURANT

SA TORRE DE S'AIGO

Carrer Mirador
Sant Joan

— Ja que parlem del Quart Diumenge, el jurat del Certamen Poètic Verge de Consolació donà a conèixer el seu veredict. El santjoaner i poeta de l'escola mallorquina Miquel Gayà i Sitjar llegí el nom dels guanyadors, que foren: mossèn Bonnín de Manacor, amb el primer premi; Pere Bru, de Palma, amb un accèssit; Gabriel Company, primer premi per a locals; i la nina Catalina Barceló, en nou capítol de poesia infantil.

— L'Institut Balear de Sanejament té prevista la construcció d'una depuradora per al nostre poble. Sembla que la majoria que governa la casa de la vila ja ha ullat qualche bocí per devers el pla de les Veles i vol suggerir a aquesta empresa del Govern Balear que el compri.

— No sabem si aquest fet que ara llegireu ja s'haurà arreglat. A hores d'ara, el tradicional batiport de fusta que durant molts d'anys ha presidit l'entrada dels feels a través del portal major de la nostra església ha estat substituït per un aberrant batiport d'alumini que romp l'estètica i la línia de la nostra joia arquitectònica. Per aquest fet el rector ha rebut moltes protestes i dures crítiques; fins i tot hem sentit frases com «això serà pitjor que els canvis que va fer a la capella de la Sang».

— El motocros de primavera que cada any organitza la Peña Motorista San Juan tingué lloc el passat dia 5 d'abril al circuit de Binifarda. Enguany el temps no acompanyà gaire ni els corredors ni els organitzadors.

— L'Ajuntament ha continuat amb la pintada de cap de cantons que no permet que hi aparquem. L'únic consell que convendria donar a l'ajuntament és que s'hi mirin un poc més, perquè sembla que pinti un cec. Ja que parlem de pintar, la nit del 4 al 5 d'abril algunes façanes aparegueren embrutades amb pintades; més valdria que els artistes es confitassin la pintura.

L'ULL DE VIDRE

Hi ha imatges que ens confirmen allò que l'home és capaç de travelar moltes de vegades amb la mateixa pedra. No és suficient que l'Ajuntament tengui bones idees. Uns pocs ciutadans poden boicotejar les normes amb la seva manca de solidaritat, col·laboració i civisme. Serà necessari que el batle tregui el garrot. Després, aquests mateixos ciutadans, ben segur, que seran els primers que es queixaran. Només volem recordar que la ferralla i altres estris semblants es poden dipositar en aquest contenidor els dies 1, 2 i 3 de cada mes, exclusivament.

AJUNTAMENT

Resum de la sessió ordinària que tingué lloc dia 27 de març de 1992.

La sessió començà a les 20'30 h amb la presència de tots els regidors. Hi havia una dotzena de persones de públic i dins la sala hi feia un fred que pelava i, a fora, llamps i trons i aigua a balquena.

Els temes que es tractaren foren els següents:

1. Aprovació de l'esborrany de l'acta de la sessió anterior.

En aquest primer punt, Gracià Sànchez pregà que s'hi afegissin dues preguntes que es feren al ple anterior, referides a les *millores* amb obra. Joan Barceló manifestà que al passat ple no s'havien aprovat les xifres que sortien a l'acta referents al Pla territorial d'equipaments esportius. Després d'aquestes intervencions l'acta fou aprovada.

2. Coneixement de les resolucions del batlle des de la darrera sessió ordinària.

Secretaria donà coneixement de les diverses resolucions preses pel batlle, com ara llicències d'obra, manaments de pagament, etc.

3. Coneixement de la liquidació del Pressupost General de 1991.

El Ple aprovà unànimement la liquidació del pressupost de l'any passat.

4. Coneixement de la representació del grup PP-UM a les comissions informatives.

Mitjançant un escrit dirigit al Ple, el grup PP-UM, format per Joan Barceló i Joan Matas Gayà, comunicà que el portaveu del grup seria Joan Barceló i el substitut, Joan Matas.

5. Aprovació de la rectificació 1991 del Padró d'Habitants.

Secretaria donà compte de les altes i baixes al Padró d'Habitants durant l'any 91. Començarem l'any amb 1667 persones al Padró i l'acabarem amb 1657.

6. Recepció definitiva de les obres d'asfaltat del carrer del Camp i d'altres.

L'Ajuntament acordà rebre l'asfaltat d'aquests carrers després de transcórrer el termini de garantia fixat per la llei.

7. Aprovació de l'annex al projecte d'edifici del Club d'Esplai 3a Edat, 2a fase i sol·licitud de subvenció.

Aquest punt ja s'havia tractat en moció d'urgència al passat ple del 31 de gener, però fou desestimat. Posteriorment es tractà en una comissió informativa monogràfica, amb l'assistència de tots els membres de l'Ajuntament, el contractista, l'aparellador i l'arquitecte, i en la qual s'intentà d'esbrinar les responsabilitats corresponents a aquest annex. En aquest Ple, una altra vegada, sorgiren les discussions i les acusacions mútues.

A la fi, a l'hora de les votacions, la cosa quedà de la següent manera: a favor d'aprovar el projecte votaren els tres regidors del Grup Mixt i el d'US. En contra, votà el representant d'Arrel. S'abstengueren els representants del PSM-NM i els del PP-UM. Aquest annex, per tant, fou aprovat, i té un pressupost de 13.600.003 PTA. Se sol·licità una subvenció per la totalitat del pressupost.

8. Programa de la festa del Quart Diumenge.

El delegat de festes explica el programa i la situació de la Fira. Posteriorment, el portaveu nacionalista digué que protestaven, igual com ho havien fet al punt referent a les passades festes de l'Estiu, perquè creien que el programa s'havia d'haver tractat específicament en una comissió informativa i no ara, quan tot estava fet i els programes de la festa impresos i repartits. Després d'això, i amb alguns matisos més fets per Joan Barceló, s'aprovà el programa.

9. Organització d'un curs de cuina.

L'Ajuntament aprovà que es fes un curs de cuina, organitzat per la Mancomunitat del Pla i que costarà 3000 pessetes setmanals al consistori durant els tres mesos que durarà el curs.

10. Sol·licituds de subvenció.

Hi havia diverses sol·licituds:

— Revista "Damunt Damunt": 100.000 PTA.
— Centre Cultural: 83.500 PTA per a la celebració de la Rua.

— Associació de la Premsa Forana: per a la inauguració de la seva nova seu el dia 4 d'abril, l'Ajuntament posa a disposició seva el focus per il·luminar la seu, el servei d'ordre públic i una subvenció de 10.000 PTA.

— Club d'Esplai: 90.000 PTA per al Davallament i Processó del Divendres Sant.

A la concessió d'aquesta darrera subvenció s'abstingueren els regidors del PP-UM. Votaren a favor de la subvenció el Grup Mixt, Arrel i US. Els del PSM s'hi oposaren per diversos motius; manifestaren:

— Donam suport a qualsevol activitat festiva que se celebri, bé sia organitzada per una entitat, per l'Ajuntament o per qualsevol.

— S'ha de recordar que des de la promulgació de l'actual Constitució hi ha separació total de l'Església i l'Estat.

— Creim que un acte religiós, com és la Processó i el Davallament del Divendres Sant, la Parròquia de Sant Joan és ben capaç de fer-lo ella mateixa sense que l'Ajuntament l'hagi de pagar.

— Creim que és la fe que ha de moure les celebracions religioses, com ha estat sempre, i no s'han de condicionar als doblers que pugui donar l'Ajuntament.

11. Aprovació del compte de recaptació voluntària de 1991.

S'aprovaren els imports recollits en aquests comptes per la recaptació voluntària de l'any 1991.

12. Aprovació del compte de UIAP 1991.

Així mateix s'aprovà aquest compte, del qual cal destacar que l'actiu patrimonial del nostre Ajuntament puja a 183.622.067 PTA i el passiu (endeutament, en aquest cas) a 27.435.153 PTA.

El regidor Barceló (PP-UM) demanà on havien anat unes quantitats concretes d'ençà de l'arqueig de la caixa fet quan es canvià de batle.

13. Aprovació del Pressupost General per a 1992 i annexos.

El pressupost municipal per a 1992 puja a 116.851.700 PTA, dels quals més de 80 milions són per a inversions. Votaren a favor d'aquest pressupost els regidors del Grup Mixt (3), d'US (1) i d'Arrel (1). Els regidors del grup PP-UM (2) s'abstingueren i s'hi oposaren els del PSM (2).

Les raons esmentades pel portaveu nacionalista per a oposar-se al pressupost foren les següents:

— Consideram que són uns pressuposts continuïstes, respecte als anteriors i que el que fan és incrementar el patrimoni municipal que ja és difícil de mantenir així (basta veure l'estat de l'Escorxador, el cementeri, el pes públic, les escoles de les nines) i no fan més que augmentar-lo.

— Una bona part de les inversions patrimonials que estan previstes s'estan fent sense preveure la rendibilitat social, cultural o esportiva que puguin tenir.

— Aquests pressuposts, per mor de la fiscalitat mínima, no fan més que augmentar l'endeutament municipal i limitar l'operativitat futura de

RESTAURANT - BAR

Cta. Manacor - Inca, km. 9 Tel. 830246 PETRA

FONTANERIA J. COMPANY

*Instal·lació de banys
Llanterneria en general
Ferreria*

C/ Consolació, 17. Sant Joan
Tel. 52 62 77

2.155.741 PTA a una de 2.781.184, és a dir, s'han gastat 625.443 pessetes de més? No es contestà la pregunta.

—Per què s'han admès factures i rebuts (més de 40) a les festes de l'Estiu de 1991, que són inadmissibles comptablement? Es contestà que s'intentaria solventar aquesta situació.

—Quines mesures s'han pres per tal de solucionar el tema de les noves capelles del cementiri? Es va

l'Ajuntament.

—Creim que el pressupost dedicat al manteniment de l'immobilitzat material és insuficient per millorar temes com la senyalització de carrers i camins o el servei de la biblioteca.

—No s'hi contemplen gaire inversions en els serveis socials, com el d'una pedagoga escolar, etc.

14. Precs i preguntes.

El primer a prendre la paraula fou Gracià Sánchez, que féu els següents precs i preguntes:

Precs:

—Que s'enregistrin les sessions plenàries, per tal que quedi constància del que s'hi diu i per evitar malentesos.

—Pregam que es posi un mirall al creuer entre la carretera de Sineu i la de Lloret, per mirar d'evitar els nombrosos accidents que hi sol haver.

—Pregam que es retirin els cotxes abandonats que hi ha a diferents indrets del poble.

—Pregam que consti en acta la nostra protesta per la negativa del delegat d'Hisenda, Sr. Mas, de deixar-nos fer fotocòpies de la liquidació de les festes de l'Estiu de 1991, quan hi tenim tot el dret legal.

Preguntes:

—S'han inscrit al Registre de la Propietat els llocs públics, tal com acordarem en una passada comissió informativa? El batle contestà que encara no.

—S'ha escrit a la Comandància de la Guàrdia Civil perquè netegin i arreglin el quarter? El batle contestà que no.

—En quina situació està la petició d'ajuda feta al CIM per als afectats pel trebolí? El batle digué que estava igual que feia dos mesos.

—Per què a la liquidació de les festes de l'Estiu de 1991 s'ha passat d'un pressupost inicial de

contestar que han de ser els particulars els qui han de fer passes per arreglar-ho.

Seguidament, prengué la paraula Joan Barceló, que demanà:

—Prec que s'agilitin les gestions per a la confecció de les normes subsidiàries, no fos cosa que acabàs el termini concedit per a la seva elaboració. El batle recordà a Barceló que feia més de dos anys que estaven encarregades i que ell no havia fet res.

—Quines gestions s'han fet perquè la piscina municipal s'obri l'estiu que ve? El batle contestà que se n'estan fent.

—S'han augmentat el preu de les connexions de l'aigua potable? Mora contestà que no i que aquest pic tampoc no es regalarien connexions.

—S'han liquidat les connexions amb el contractista? Contestaren que encara no.

—Se sap el nombre de connexions fetes a la 1a fase? El batle digué que sí.

A continuació prengué la paraula Pep Mas:

—Pregà que es posàs un contenidor a Consolació.

—Pregà que l'Ajuntament fes gestions per arreglar el tema del cementiri.

—Demanà on havia anat a parar un vídeo fet el dia de la constitució de l'Ajuntament. El batle contestà que ell no ho sabia.

—Finalment, pregà que es fes un estudi per millorar la sanitat de la vila.

Per acabar aquesta llarga sessió, el batle demanà si qualcú del públic volia demanar res. Com que ningú no ho féu, s'aixecà la sessió.

**Gracià Sánchez
Francesc Nicolau**

DUES HISTÒRIES

Primera història. A una famosa merceria de Ciutat, les dependents i el propietari usen el castellà com a llengua per comunicar-se entre ells. Normal, em direu tots vosaltres, això passa pertot arreu a Ciutat i a molts altres indrets de Mallorca. No tan normal diré jo, si analitzam mínimament la situació de cada personatge.

El propietari es mallorquí de naixement i parla en mallorquí amb tots els que es dirigeixen a ell en aquesta llengua. De les quatre dependents, dues es troben en el mateix cas del propietari, i les altres dues són castellanoparlants habituals per raó de naixement, fet que no fa que el mallorquí que totes dues parlen perfectament tengui cap tipus d'accent. En poques paraules, l'únic accent que te el mallorquí que saben parlar aquestes dues darreres empleades és el de Ciutat. Ningú no diria que aquelles dues dependents siguin el que habitualment es diu "foresters", quan parlen en mallorquí. Amb aquestes circumstàncies tan clares el resultat a aquest país nostre no podia sert altre que el que ja he descrit al principi. El mallorquí és usat per relacionar-se amb els clients que usen aquesta llengua i poca cosa més. Fins i tot s'arriba a l'absurd que els empleats "foresters" es dirigeixen amb mallorquí al seu "patró" i aquest les contesta en castellà. A qualsevol país del món mínimament civilitzat, aquest fet seria impossible de repetir. A Ciutat i a Mallorca es un fet completament habitual. Perquè, creieu vosaltres que a França, per exemple, es donaria el cas de un propietari d'una tenda parlant en castellà als seus empleats, si aquests fossin fills de immigrants murcians, posem per cas? Mai. O a Alemanya el patró parlar en turc als seus empleats si aquests fossin originaris de Turquia? Ja s'espabilarien, no passeu ànsia. Aquí no, som tan educats, tan bons al·lots, tan espanyols, que gustosament deixem la nostra llengua dins la cuina i parlem la dels que aquí ha vingut cercant feina.

**Parla'm
en català.
N'aprenc.**

Fins i tot som capaços de fer-ho quan sabem que aquests parlen la nostra llengua tan bé com nosaltres mateixos. Els psicòlegs que intentin estudiar aquest fenomen hauran d'anar al psiquiatre.

Segona història.

Un general retirat de l'exèrcit espanyol, de nom ben castellà, Juan, i llinatges ben mallorquins, Rotger Crespí, va escriure al *Diario de*

Mallorca un llarg article a les planes centrals del rotatiu, no se quin dia del mes passat. El general afirmava, en castellà naturalment, que el mallorquí era una llengua distinta del català, que estava en contra de la Campanya de Normalització Lingüística coordinada i dirigida per n'Aina Moll, i que a Mallorca la llengua castellana era discriminada.

La primera afirmació del general, mallorquí llengua distinta del català, es fàcil de rebatre, només es necessita fer tres preguntes:

Primera pregunta: Mira vostè TV3 qualche vegada? Si la resposta es afirmativa, segona pregunta: Entén el que diuen els informatius, pot seguir les pel·lícules sense dificultats? Si la resposta continua sent afirmativa, tercera pregunta: Ha hagut d'estudiar cap tipus de llengua per poder-ho fer? Si la resposta es negativa sobren comentaris.

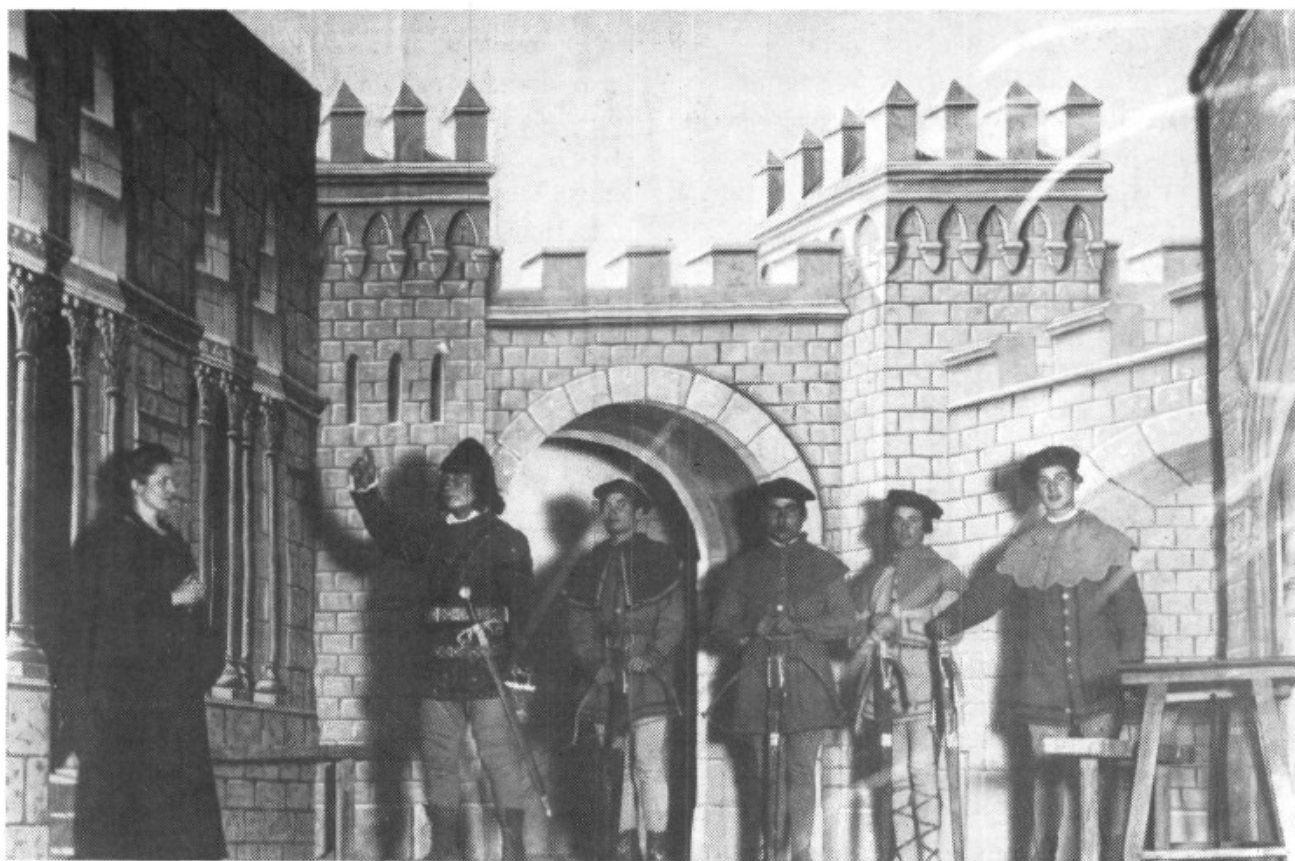
La segona afirmació ja es més peluda. Aquest senyor escriu en castellà i parla tant en públic com en privat en aquesta llengua, segons em va contar n'Aina Moll. Amb aquest bagatge la credibilitat d'aquest suposat defensor del mallorquí enfront del català perd molts de punts, gairebé el desqualifica. Si realment vol fer una defensa del castellà a una terra anomenada Mallorca, no es necessari disfressar-ho tant, basta fer-ho directament i tots sabrem amb quines cartes juga cadascú. Però és ben segur que fins i tot hi ha qualche general covard que necessita excuses per amagar un fet ben evident: el d'un senyor major, mallorquí de naixement, Rotger Crespí son els seus llinatges, cal no oblidar-ho, que parla i escriu sempre en castellà i que ens predica el seu gran amor pel mallorquí i les seves ganes de defensar-lo del català. No s'adona que l'enemic del mallorquí=català de Mallorca és ell i milers de mallorquins com ell que lingüísticament parlant s'han passat al enemic. Bon viatge tengui general.

Andreu Bauçà

47 ANYS DE NA CECILIA DE SOLANDA

El teatre a Sant Joan ha tengut una repercusió més important a la primera meitat de segle que no pas en aquesta segona puix que hi hagi hagut més elements per a la seva expressió.

Al llarg de tots aquests anys dues obres han calat més per sobre les altres: una, per les diferents representacions que se n'han fet al llarg dels anys, "Ai Joaquin, que has vengut de prim" i, l'altra, per la seva ambició artística i escenogràfica, "Cecilia de Solanda". Tot i que, la primera té una forta càrrega d'humor, bàsica pel seu desenvolupament entre números musicals, roman encara dins el record de molts santjoaners de més de vint anys. Avui ens ocuparem de la segona, ja que la seva estrena es produí el mes d'abril de 1945, ara fa 47 anys.

Cecilia de Solanda

Guillem Colom, persona no gens desconeguda per una sèrie de santjoaners d'aleshores, mantenia relacions amb Francesc Oliver, sobretot, per les

ambicions i folia que tenia aquest darrer pel teatre, que n'és mostra la quantitat d'obres que s'han representat en vida seva, a través de l'agrupació *Nuestro Club* (d'aquesta activitat en parlarem en un pròxim número, sobretot pel que fa als anys 1932-33) al teatre Catòlic.

El 20 de gener de 1942 en motiu del I Certamen Històric-literari organitzat per l'Ajuntament donà a conèixer en el mateix indret de Solanda les primeres primícies del seu poema dramàtic *Cecilia de Solanda*. No serà, però, fins el 22 d'abril de 1945 que es descorreran les cortines al teatre per a l'estrena de l'obra. Aconseguits els permisos corresponents, Francesc Oliver féu portar del Liceu de Barcelona la indumentària, els decorats i l'*atrezzo*. D'acord amb la documentació trobada, hem pogut saber que la sàterria de la casa Malatesta costà la xifra de 1.000 ptes; la perruqueria i sabateria en costà 500; el lloguer de dues bolles d'armeria, 600; quantitats totes elles més que simbòliques. Després de l'èxit aconseguit al teatre catòlic de

Sant Joan, el dia 22 d'abril i al cine Gacias de Sineu el 25 del mateix mes, l'obra es va representà al teatre Alcázar de Sóller, el dia 29, de forma inesperada sense haver-la pogut anunciar amb antelació. La raó de que no es pogués disposar de l'atrezzo i dels decorats féu que la representació no es demorés a Sóller i impulsaren als organitzadors a fer-la de manera precipitada.

L'obra, obra del solleric Guillem Colom, és un drama històric basat en les lluites civils que tingueren lloc a mitjans del segle XV, on segons l'autor tingueren un paper important els pobles de l'interior. El personatge central de l'obra és na Cecília de Solanda, personatge de la noblesa que defensa els seus privilegis davant d'uns pagesos defensors dels seus drets que seran postergats, com sempre ha passat al llarg de la història de Mallorca. L'acció de l'obra se centra a la possessió de Solanda i a Sineu, entre els anys 1451 i 1452.

El repartiment per ordre d'aparició en escena és el següent:

Majorala	Maria Matas
Majoral	Joan Oliver
Segador I	Mateu Bover
Jordi	Miquel Company

Francina
Segador II
Segador III
Majordom
CECILIA
Simó Ballester
Fra Catany
Mateu Sala
Picard
Veguer forà
Onissa
Serventa
Francí Burgues

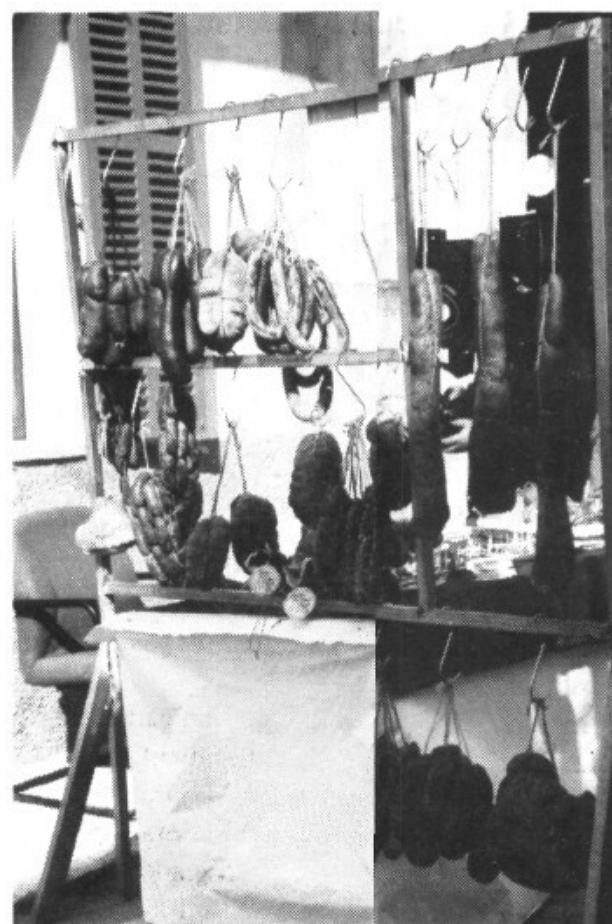
Isabel Matas
Antoni Picornell
Joan Gayà
Joan Joan
CATALINA MAS
Bartomeu Gayà
Guillem Mas
Francesc Oliver
Miquel Matas
Francesc Bauçà
Maria Matas
Antònia Gayà
Antoni Sastre

El grup que escenificà l'obra va fer una ingent treball d'adaptació i aconseguiren una interpretació molt destacada. Tots i cada un d'els primerencs actors estigueren a l'altura dels seus papers respectius, destacant de manera especialna Catalina Mas, na Cecília, que amb dots i vocació escènica contribuï amb la seva tasca al triomf merescut de l'obra. 25 anys després es va recordar al Teleclub de Sant Joan l'estrena de l'obra, he on hi hagué una sèrie d'intèrprets que llegiren versos recordant l'obra.

Miquel Company

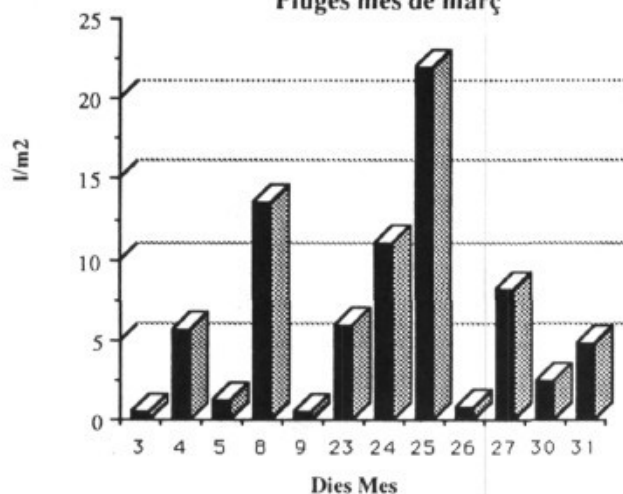
Quart Diumenge'92

“MARÇ, MARCEJA”

Pluges mes de març

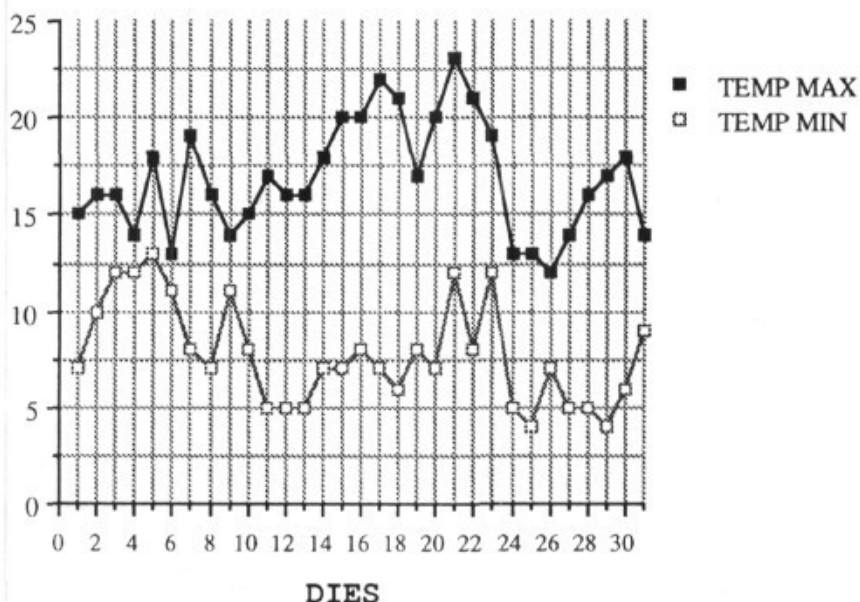
El total acumulat de l'any és encorajador i, al mateix temps, bo per l'anyada: “Març ventós i abril plujós fan el pagés orgullós”.

gener	40,8
febrer	20,8
març	76,6
total	137,2

Com el refrany, el temps durant aquest mes ha estat típicament primaveral. Els temporals de ponent han arribat fins a les nostres latituds i, conseqüentment, també les pluges encara que no molt intenses si contínues: “ponent en terra banyada, pluja una altra vegada”. El primers dies del mes d'abril han seguit, també, aquesta tònica. El resum de les precipitacions a Sant Joan ha estat el següent:

3	0,5
4	5,6
5	1,2
8	13,6
9	0,5
23	6,0
24	11,1
25	22,0
26	0,8
27	8,1
30	2,5
31	4,8

76,6

Pel que fa a les temperatures han estat les típiques de la primavera, amb valors baixos quan la direcció del vent ha estat del nordesd, mentre que els dies de tibia ponentada, hi havia poca oscil·lació tèrmica, com es pot apreciar a la taula i gràfica adjunta.

Miquel Company Florit i Miquel Alzamora

XXVI CERTAMEN POÈTIC VERGE DE CONSOLACIÓ

TITOL. SEMPRES MARE
LEMA: DE BON MATÍ
(Concursant al Premi Local)

Si sabés fer poesia
si Déu m'hagués dat es do
mare de Consolació
Oh dolça Verge Maria!
la meua sabiduria
empraria en vostre honor
però just som glosador
de poca categoria.

Baldament no estigui bé
no em vull privar de dir-vos
que hi ha un fet molt curiós
i si puc vos contaré,
el poble santjoaner
esperant vostres favors
just venim a veure-vos
quan vos hem de menester.

Noltros jugam amb vantatge
davant Déu nostre Senyor
per obtenir el seu perdó

solem pujar en romiatge
i davant la vostra imatge
Verge de Consolació
per la vostra intercessió
li feim arribar el missatge.

Verge de Consolació
perdonau l'atreviment
d'un pecador impenitent
que no se dona calor
de venir a demenar-ho
a davant tanta de gent
i a Déu omnipotent sol·licita el
seu perdó.
El bon mariner naufraga
si no té la mar a favor
i aquest pobre pecador
caminant bé i tot, sopega
quan sa pena me doblega
i me traspasa el dolor
Verge de Consolació

el meu cor per Vós bateja

Si un dia m'he de morir
pel meu consol jo voldria
tenir a la Verge Maria
que me sortís a camí
lo que m'ha tocat sofrir
all llarg de la meua vida
a l'hora de l'agonia
a Vós vos vull oferir.

Al peu del vostre turó
reposa la meua mare
també hi descansa el meu pare
i una filla: un infantó
que hem desperta l'emoció
quan record la seva cara,
guardau-los bona Mare
Verge de Consolació !

Gabriel Company

NOTICIES HISTÒRIQUES SOBRE CONSOLACIO

I. El Quart Diumenge¹

Enlloc del món, llevat de Sant Joan, el quart diumenge de quaresma té cap significació especial: per tot arreu és un diumenge com qualsevol altre. Només pels santjoaners és un diumenge singular i entranyable, un diumenge diferent de tots els altres diumenges. El Quart Diumenge és una festa ben nostra, exclusivament nostra; és una tradició que ens identifica; és allò que anomenam un signe d'identitat santjoanera.

I no deixa de ser sorprenent que, segons les informacions que fins ara coneixem, no és una festa instituïda per un acord municipal, per la decisió d'un rector, o per la iniciativa d'unes persones; ni és tampoc una festa commemorativa, motivada per un esdeveniment notable, venturós o dissortat. Diríem més bé que és una diada nascuda de la mateixa entranya del poble, una festa que el poble ha anat configurant espontàniament, quasi sense adonar-se, al llarg de la història.²

L'Oratori de Sant Joan Baptista, edificat sobre el pujol que més tard s'anomenaria de Consolació per atendre les necessitats religioses dels habitants de la contrada, quedà prou relegat quan el culte parroquial es va traslladar a la nova església construïda en el centre de la vila, i era designat amb el nom de "l'església vella". Pel temps en què començava a venerar-s'hi la imatge de la Mare de Déu de Consolació, el magnífic Joanot Sales de Solanda, en el seu testament de 18 de març de 1569, hi fundà la celebració d'una missa tots els diumenges, festes i divendres de l'any.³

Entrat el segle XVII, el beneficiat que celebrava a l'Oratori aquestes misses era un prevere anomenat Onofre Falconer.⁴ Ferit de malaltia greu, féu testament el 24 de novembre de 1621. Devia ser encara relativament jove, perquè elegí marmessor son pare, anomenat també Onofre, i va fer un llegat disposant que "el quart diumenge de la quaresma, cada any, perpètuament, per los preveres de la parròquia,

sien cantades Matines, Missa i aniversari en la dita església vella". Morí el 13 de desembre del mateix any 1621.⁵

Aquest llegat podria ser l'origen de la festa del Quart Diumenge. Es raonable pensar que el senyor Onofre Falconer, pare i marmessor del prevere difunt, s'apressà a executar el llegat del seu fill, i es pot tenir per segur que el quart diumenge de Quaresma de 1622 —que segons el nostre càlcul s'esdevingué el 6 de març— el clero parroquial va pujar a l'església de Consolació per complir per primera vegada amb la manda pia de Mn. Onofre Falconer.

¿Per què Mn. Falconer va elegir precisament el quart diumenge de Quaresma? Ens podem atrevir a suposar una resposta. En els textos de la missa d'aquest dia, en el Missal de St. Pius V aleshores vigent, sortia per dues vegades la paraula llatina "consolatio", consol. El cant d'entrada, que avui encara es conserva en el Missal reformat després del Concili Vaticà II, és un text del profeta Isaïes que diu: "Alegrau-vos amb Jerusalem, feis festa tots els qui l'estimau ... sereu alletats amb l'abundància del seu consol" (*ab uberibus consolationis vestrae*). I en l'oració primera de la Missa es demanava a Déu que "els que ens afligim per la penitència quaresmal, ens alegrem amb el consol de la seva gràcia" (*tuae gratiae consolatione respiremus*). Mn. Falconer devia pensar cada any, quan celebrava la missa d'aquest quart diumenge quaresmal, que la "consolació", anunciada per Isaïes i demanada en la pregària d'aquell dia, era un do del cel que ens vindria per mans de la Mare de Déu, venerada en la vella església amb el bell títol de N^a S^a de **Consolació**; i pot ser fou aquest el motiu d'assenyalar el quart diumenge de Quaresma per a la festa que fundava en el seu testament.

A partir d'aquell any 1622, cada quart diumenge de quaresma el clero parroquial i una

bona part del poble pujava a Consolació a celebrar l'Ofici fundat per Mn. Onofre Falconer; a poc a poc aquell dia aniria convertint-se en una diada popular, en la qual l'Obreria de Ntra. Sra. de Consolació començà a tenir-hi un paper important.

En els primers comptes de l'Obreria, que comencen l'any 1628, no hi ha cap referència al Quart Diumenge, perquè en ells només s'assenyala la quantitat global d'entrades i eixides; emperò desde l'any 1642 ja es fan constar separatament cada una de les partides. L'obrer de Consolació d'aquest any, Guillem Bauçà, gastà "en la festa del quart diumenge dues lliures i deu sous".⁶ A partir d'aquesta data es troba cada any en el llibre de l'Obreria una quantitat entre 2 i 3 lliures destinades a la festa.

L'Evangeli del quart diumenge de Quaresma, en el Missal de St. Pius V, era el de la multiplicació dels pans i els peixos. Aquest passatge era el tema del sermó, del qual s'encarregava el quàresmer. El prodigi de la multiplicació dels pans despertaria l'interés d'aquells conradors que bé necessitaven una multiplicació de les anyades, sovint magres i insuficients, que recollien amb la suor de tot l'any. Així el fet evangèlic anà cobrant importància i relleu dins la festa anyal, de manera

que a finals de segle, l'any 1689, quan es féu un nou retaule per a l'altar major de l'Oratori, es col·locà en la part superior una taula amb l'escena de la multiplicació dels pans, taula que encara es pot veure dins la sacristia actual.

La narració evangèlica originà la bella tradició de les coquetes. Per la documentació de l'arxiu parroquial no es pot fixar l'any en que començaren a distribuir-se: el primer llibre de l'Obreria acaba l'any 1677 sense fer-ne menció; el llibre següent comença l'any 1729 i fa constar "per gasto de fer los panets, 4 sous".⁷ Per ara, idò, només podem dir que el costum de les coquetes estava ja establert el 1729. Devia ser molta la gent que pujava al Santuari i que volia dur-se'n, perquè en els comptes de l'any 1734 i següents, es diu que, del blat que els obrers havien recaptat per dins el poble i per les possessions, se'n destinava una quartera per fer el pa beneït.⁸ El nom original de les coquetes era el de "panets" o "pa beneït", o amb una sola paraula "panbeneït"; el mot "coquetes" no apareix en els llibres de l'Obreria fins l'any 1781.

Un altre element de la festa era el refresc que es feia després de l'Ofici, a costes de

l'Obreria. Ja ens en parlen els comptes de l'any 1729.⁹ Si bé era un refresc modest que no arribava mai a costar més de 10 sous, a la Visita pastoral de 1738 s'advertia a l'obrer que "no es pot pagar de l'Obreria lo que se gast per menjar i beure".¹⁰ Malgrat aquesta advertència, uns trenta anys després es tornen trobar partides "per el refresc de los amos i benefactors"; i cap a finals del 1700 i principis del 1800 es paga "per mig cortí d'aiguarent per la festa", i "per 2 lliures de peix i 2 lliures d'arròs pel dinar dels benefactors i obrers" o "pel dinar de los devots".¹¹

A mitjan segle XVIII la festa del Quart Diumenge assolí una ressonància dins tota la comarca i una concurrència extraordinària amb la celebració del Jubileu. El Jubileu era una gràcia que el Papa atorgava a una església, concedint indulgències a tots els qui la visitassin en un dia determinat. Aquesta gràcia es concedia per set anys, i la petició s'havia de renovar cada septenni. Per guanyar la indulgència es mobilitzaven les multituds dels pobles de la contrada, i els entorns de l'església jubilar oferien l'aspecte d'una fira concorreguda. Això comportava un augment de les almoines i per aquesta raó el Jubileu se sol·licitava generalment quan una església tenia una necessitat particular.

Al nostre Oratori li havia arribat l'hora d'una renovació total. L'església vella no era vella únicament de nom, sinó que era vella de veritat. En el seu lloc s'edificà l'església actual en la segona meitat del segle XVIII, amb l'ajuda, entre altres recursos, de les almoines recollides en els jubileus de sis septennis, de 1742 a 1783.

Els dos primers períodes, de 1742 a 1755 el Jubileu se celebrà el diumenge després de la Mare de Déu d'Agost; però des de 1756 fins a 1783 el Jubileu es demanà i s'obtingué per al Quart Diumenge de Quaresma. El document, expedit a Roma, havia de passar per Madrid per obtenir el "placet" reial, i després per la Cúria diocesana que disposava l'execució.¹²

El Jubileu, celebrat durant més de quaranta anys a Consolació va estendre la popularitat del Quart Diumenge per tota la comarca i va promoure la concurrència de multituds. Una de les condicions per guanyar la indulgència era la confessió i la comunió, i es féu necessari demanar l'ajuda de confessors vinguts de fora poble, especialment del convent de franciscans de Petra. El número de confessors reclamats dóna idea de com arribà a augmentar el concurs de gent: dos preveres externs l'any 1755, 3 el 1759, 3 externs i un de la vila el 1761, 2 de Petra i 3 de la vila el 1762, 6 el 1764, 8 confessors de Petra el 1768, 9 el 1770, i 9 també el 1783.¹³ Després d'aquest any ja no es féu altre jubileu, però la festa quedava ben arrelada ... i encara dura, plena de vitalitat.

La festa anyal del Quart Diumenge és un dels elements més valuosos del patrimoni cultural del nostre poble, que Mn. Onofre Falconer va iniciar, sense sospitar-ho, amb la seva manda pia, i que s'ha anat conformant i consolidant al llarg dels segles per les aportacions de les successives generacions de santjoaners.

Josep Estelrich i Costa

NOTES

1. Resum del sermó predicat per l'autor a l'Oratori de Consolació, en l'Ofici del Quart Diumenge, 29 de març de 1992.

2. Tal vegada a l'arxiu municipal, ara venturosament ordenat i catalogat de bell nou, es puguin trobar altres informacions que corregeixin aquestes suposicions.

3. ADM (Arxiu diocesà de Mallorca), 17/43/8.

4. L'any 1614 es promogué una qüestió entre Mn. Onofre Falconer, "clèrig i beneficiat en la iglésia vella de Nostra S^a de Consolació", i Guillem Descallar, a qui pertocava fer un censal de 25 lls. al beneficiat (Ib.).

5. APSJ (Arxiu parroquial de Sant Joan), 13.1.1, f. 13v.

6. APSJ, 61.1, f. 136.

7. APSJ, 61.2, f. 7. Eren obrers de Consolació "lo senyor Juan Company cirurgià i Antoni Nicolau de Son Font".

8. "Ha entrat en dita confraria ..., de blat 6 quarteres, venudes 5 quarteres, com la altra se sia aplicada per al pa beneït, a raó de 9 sous 6 diners la barcella, 13 lls. 10 ss." (APSJ, 61.2, f. 12v.).

9. "Per refresc de la festa de Ntra. Sra., 3 ss. 4 ds." (APSJ, 61.2, f. 7).

10. APSJ, 21.3, f. 100v.

11. APSJ, 61.4, ff. 6, 21, 223, 223v.

12. "Per gastos de la Cúria ecclesiàstica per autenticar la indulgència, 2 lls. 2 ss." (Any 1742; APSJ, 61.2, f. 21). "Per el gasto de fer aportar la Indulgència del Quart Diumenge, passar-la per Madrid i per la Cúria Ecclesiàstica, 4 lls. 10 ss." (Any 1763; APSJ, 61.3, f. 15v.). "Per fer aportar el breu de Roma per la indulgència del Quart Diumenge, 7 lls. 19 ss. 4 ds." (Any 1778; APSJ, 61.4, f. 12v.).

13. APSJ, 61.3, ff. 9-16; 61.4, ff. 3v., 6, 17v.

EL NOU CASAL

Ja es pot dir, sense por a equivocar-se, que l'Associació de Premsa Forana de Mallorca ha arribat a la majoria d'edat. Una afirmació que té tota la força i envergadura que li proporcionen els dotze anys d'existència, haver assolit el nombre de cinquanta publicacions i tenir des d'ara casa pròpia.

Era el 23 de febrer de 1980 quan en el local del setmanari "Dijous" d'Inca, una junta promotora en representació de 14 revistes de la part forana de Mallorca procedia a l'aprovació d'uns estatuts, el quals, a partir d'aquell moment haurien de donar personalitat jurídica a la naixent associació "encarregada de la representació, gestió i defensa dels interessos comuns de les publicacions periòdiques radicades a la part forana de l'illa de Mallorca".

I ara, dotze anys després, quan ja l'entitat ha pres més força i és de cada dia més tenguada en compte pels diferents estaments polítics, socials i religiosos, tant de caràcter regional com local, aquesta. Associació de Premsa Forana de Mallorca pot reafirmar la seva essència i, de cara al futur, disposar d'una llar que l'encobeirà. Els seus mem-

bres no hauran d'anar més de manlleves perquè es podran allotjar dins ca seva. Un edifici que fa poc més d'un any fou comprat i ara, després d'esser quasi totalment remodelat, està en condicions de poder satisfer les ambicions dels més exigents. La gran hemeroteca, l'espaiós saló d'actes, la secretaria, el vestibul, el pati interior, la foganya, el rebost, els serveis... constitueixen les dependències de l'esvelt casal, d'estil mallorquí, seu de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, acomodada a la vila de Sant Joan.

Se cercà i es trobà una casa situada enmig del poble en una localitat plantada quasibé en el centre de Mallorca, perquè l'accés fos fàcil per a tots. I una vegada adquirida es posaren mans a l'obra; i ara, el 4 d'abril de 1992, ja enllestida, la seva inauguració haurà vingut a ser el colofó d'una inquietud latent durant els darrers anys, però també la rematada d'una aspiració difícil d'enfrontar, ara culminada satisfactòriament.

Onofre Arbona
(De "Bona Pau")

HIPER MANACOR

Su Hipermercado favorito

OFERTAS DEL 03 AL 16 DE ABRIL DE 1992

ALIMENTACION

Café natural superior 250 grs.....	162
Galletas joyitas, tortollinas, gajitos Río 350 grs.	121
Galletas Mikolas 500 grs.....	265
Galletas Dinosaurius LU 250 grs.....	107
Surtido Cuétara 800 grs.	372
Chocolate Zahor 75 grs.	49
Chocolate Polvo Valor 500 grs.....	236
Bombones Huevo Valor 360 grs.....	583
Bombón licor Elgorriaga 190 grs.....	490
Bombón Elgorriaga 200 grs.	469
Confitura fresa Hero 500 grs.....	166
Confitura melocotón, albaricoque Hero 500 grs.	159
Patatilla Rosdor 200 grs.....	146
Pistachos 007 200 gr.....	199
Almendras tostadas 007 200 grs.....	199
Pan inglés Panima 500 grs.....	111
Aceitunas rellenas Rosselló 450 grs.	69
Atún claro RO-100 Riancheira P-3.....	176
Sardinillas en aceite Pay-pay LO-120.....	98
Sardinillas en tomate Pay-pay LO-120.....	98
Foie-gras La Plara 100 grs. P-3.....	270
Aceite oliva Betis 1 l.....	319

BEBIDAS Y LICORES

Vino Bach tinto 3/4.....	392
Vino Castillo de Sison 3/4.....	89
Vino Ramón Roqueta.....	195
Zumo Juvier Brick 1 l.....	116
Fino La Ina.....	599
Carlos III 750 cc.....	935
Cerveza Rosa Blanca P-6.....	199
Coca-cola 2 l.....	159
Fanta naranja, limón y Sprite 2 l.....	159
Cava Codorniu extra (semi y seco).....	715
Cava Delapierre extra.....	364

CREMERIA

Yogur Danone sabores pack 8 u.....	195
Yogur Danone natural azucarado pack 8 u.....	195
Flan vainilla, huevo Danone.....	38

CONGELADOS

Delicias Calamar La Cocinera 400 grs.....	299
Masa hojaldre Pescanova 500 grs.....	142
Guisantes Pescanova 1 kg.....	208
Guisantes Bonduelle 400 grs.....	91
Lomo bacalao 1/2 kg.....	583
Lomo bacalao 1 kg.....	995
Lenguado P. 1 kg.....	285
Rodajas salmón 1 kg.....	890
Colas rape 1 kg.....	1.145
Gamba grande 1 kg.....	1.380

CHARCUTERIA

Jamón cocido Casademont 1 kg.....	745
Paleta cocida Casademont 1 kg.....	625
Queso Cohinga 1 kg.....	990

PERFUMERIA Y LIMPIEZA

Jabón líquido dermo protector Nivea.....	270
Champú Raíces y puntas 400 cc.....	325
Compresa Evax Nuova con alas 16 unid.....	212
Compresa Evax Noche con alas 12 unid.....	212
Lavavajillas Mistol 1 l.....	79
Bolsas basura con asas Albal 20 unid.....	139
Papel aluminio Albal 20 mts.....	177

MENAGE-BRICOLAGE

Pintura Bendix 5 kg. 3x2.....	1.530
765 pts. x 3 unid.: 2.295	
Estantería madera.....	2.361
Tabla de planchar.....	1.194
Vajilla loza.....	2.995
Batería 8 piezas (modelo, zafiro, vlvra).....	3.995

L'herbolari

LA MATA

La mata, *Pistacia lentiscus* (*Pistacia* del nom àrab de la mata; *lentiscus*, del llatí *lentiscere*, ser aferradís, viscos) és un arbust propi de la comunitat *Quercion ilicis* i, que es troba a qualsevol indret de les nostres garrigues i muntanyes.

La mata és un arbust que pot arribar als 3 metres d'altària, a vegades com un vertader arbre. Les fulles persistents durant l'hivern, paripinnades, de 4 a 10 foliols, lluentes per damunt i mats per davall. Les flors són petites, en raïms compactes que es disposen en espigues curtes, denses i axil·lars. Els fruits de drupa petita, com el d'un pèsol, són primer vermells i després negres. La floració es produeix pel mes de març.

La seva àrea geogràfica és la de l'entorn del Mediterrani, Europa, Àsia, Àfrica i Canàries. A les illes Balears la trobam tant a la vora de mar com a l'alta muntanya, en llocs àrids i prop de torrents. Aquesta localització es deu a la seva capacitat d'adaptació.

Tota la planta, però sobretot les fulles i els brots tendres, així com la llenrisca, o sia, els fruits, contenen taní i són, per tant, astringents, tòncics, estomacals i aperitius. S'empren en decuit en els refredats i diàries. Antigament, els pagesos que ho havien après dels àrabs, extreien un oli de la llenrisca pels llums de cruia. Hi ha la creença popular que si, en un dia de molta calor, un conserva unes fulles de mata entre els llavis mentre camina, se trobarà refrescat. Per ventura això ve de l'olor resinosa tan agradable que es desprèn de la planta a l'estiu. A les illes gregues l'arbre es cultiva per aquesta resina, que treuen per incisions, en el tronc, i que dona el màstic del comerç (que entra en el vernís, en perfums, en licors i en confitures). Proporciona el dolç popular anomenat almàciga i també un licor "màstic". Aquesta espècie correspon probablement el bàlsam que se cita en el llibre del Gènesis.

Miquel Company
Guillem Florit

mel i sucre, dolcet dolcet

Les ferides que va obrir el canvi de batle de Sant Joan encara no s'han tancat. Qualsevol que assistesqui als plens pot sospitar que el batle actual està ressentit amb al seu predecessor. El batle d'ara no pareix que vagi sobrat de mà esquerra ni de maneres democràtiques. Siguin les que siguin les seves relacions personals amb els membres del consistori, el funcionament de les institucions ha de ser impecablement democràtic. Això vol dir que s'han de respectar exactament els drets de cadascú d'intervenir, els torns de rèplica, etc. Ja sé que el batle és el moderador dels debats i que és cosa seva concedir i retirar paraules. Però pareix que quan agafa la paraula el cap del grup PP-UM només li vénen ganes de fer-lo callar i abusa del seus drets com a moderador. Esper que amb el temps millorin les seves formes.

***

La fira del Quart Diumenge ha estat un gran èxit. Des d'aquí vull donar la meua enhorabona als organitzadors. Mostrar al públic el que fan les empreses del poble és una bona cosa i el marc de la festa del Quart Diumenge és ben adequat. És un al·licient afegit a una festa que molts troben grisa (sobre tot la part del matí). Tanmateix, cal definir exactament què és el que es vol fer, per a les futures edicions. El primer que cal decidir és si es fa una fira (on s'exposin tota casta de productes, més o manco relacionats amb Sant Joan) o una mostra del que es produeix a la vila. Una altra qüestió és si ha de ser només per a empreses de Sant Joan, per a empreses que hi tenguin qualche lligam (i, en aquest cas, decidir quin ha de ser aquest lligam: ha de ser d'un santjoaner, ha de tenir qualche empleat santjoaner, etc.) o per a tothom. S'han d'evitar els amiguismes, com qualcun que hi va haver: si per anar a la fira basta que l'amo sigui amic de qualche santjoaner, qualsevol empresa de Mallorca hi podria venir. Finalment,

convé evitar que hi manquin expositors locals. No se'ls ha d'obligar, però sí donar-los totes les facilitats.

***

Em va cridar l'atenció que els dos regidors d'UM de l'Ajuntament no fossin a la banca amb els altres regidors a la missa del Quart Diumenge. No és que fossin els únics que hi faltaven, però és curiós que quan comandaven hi anassin i ara hagin deixat de fer-ho (a més hi havien anat a títol personal). No sé què deu passar: si troben que anar-hi de regidors rasos vesteix poc, és que hi abans hi anaven perquè ho trobaven molt. Hi devien anar només per figurar? Ara deuen tenir por? Potser seria hora de demostrar que el nostre és un estat no-confessional (ho diu la Constitució) i separar d'una vegada l'Església de l'Estat. Deixar d'assistir oficialment als actes religiosos seria una bona decisió dels nostres regidors (independentment, com és obvi, de les seves conviccions privades).

***

Vull tornar parlar de la feina excel·lent del jardiner de l'Ajuntament, en Fernando Benejam, un home feiner i amb gust. D'ençà que es va fer càrrec dels manteniment dels espais verds municipals s'hi ha conegut una gran millorança. Es podria considerar la possibilitat d'ampliar-li l'horari i així es podria augmentar el nombre de zones verdes de propietat municipal. Per contrast amb el bon estat de les zones verdes, els brolladors continuen estant tan malament com sempre. És un d'aquells misteris que no puc arribar a entendre. No crec que el jardiner sigui una persona excepcional i irrepetible. Si cercaven bé, segur que en trobarien una de competent que posàs els brolladors a punt.

Joan Bauçà

PLANXA I PINTURA

Rafel Gaia Gaia

C/ Solanda, 31.
Sant Joan

Tel.: 52 65 35

**Si vols estar ben
informat
.....
Subscriu-te a
.....
*Mel i Sucre***

EXCURSIÓ:

Anàrem a...

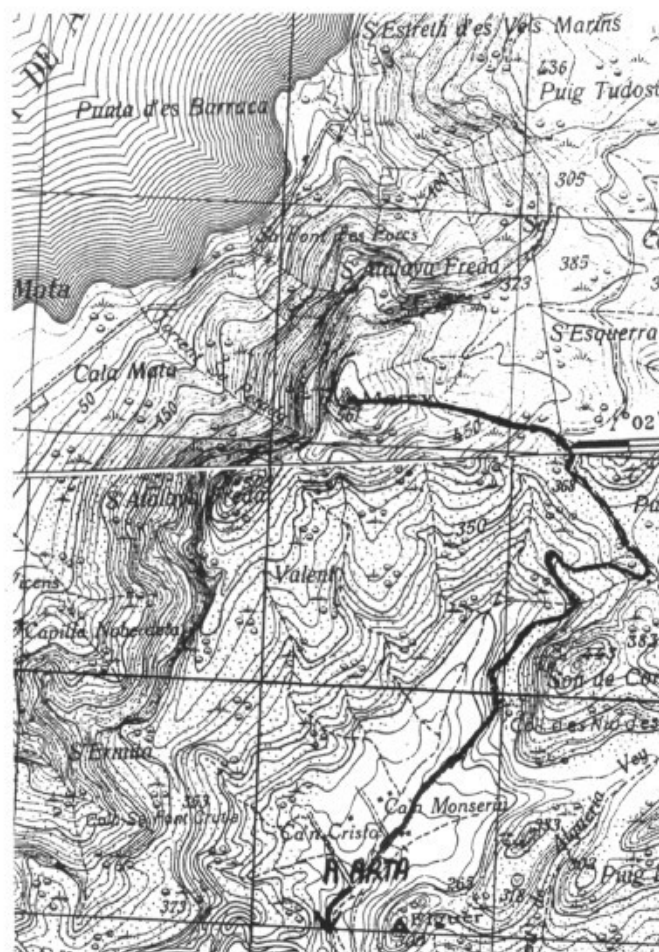
PUIG DE L'OFRE
(5 d'abril)

Un grapat de santjoaners partírem tots il·lusionats per fer una de les excursions més belles de la costa nord. Desgraciadament quan vàrem ser al restaurant d'Escorca ens aplegà una tempesta tan forta que, després de fer temps durant dues hores, ens va fer desistir de començar a caminar. Tot compungits, decidírem que la faríem si el temps ho permetia el dia 12 d'abril

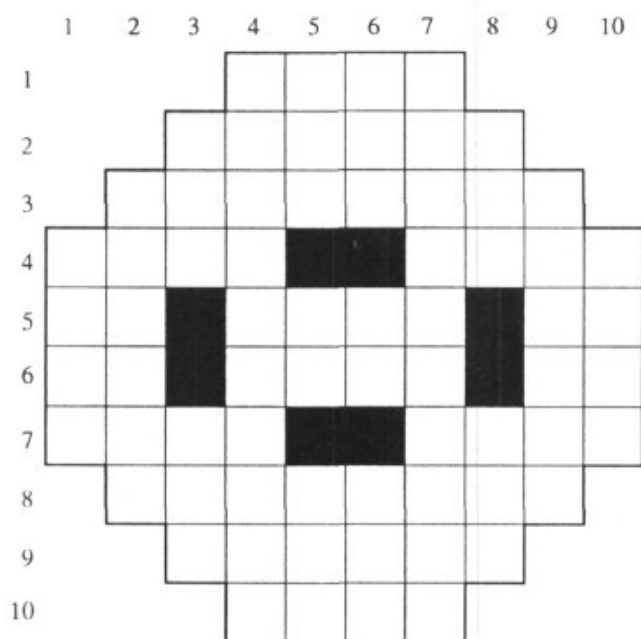
Anirem a...

TALAIA FREDA
(3 maig)

Aquesta vegada partirem cap a la zona de llevant, concretament a la serra d'Artà. L'excursió partirà de les 8,30 de la plaça del Centre i la marxa serà de 3,30 h aproximadament

Secció Excursionista-OCB

ENCREUAT

HORITZONTALS. 1.- Que no és brillant. 2.- Embrió vegetal. 3.- Al revés, cada una de les cambres destinades als actors per vestir-se, descansar, etc. 4.- El Camp Nou ho és quan hi juga el Barça, i més si guanya. Com de senyor se n'ha de venir de raça. 5.- Contracció de preposició i article. Recipient de plàstic o de llauna usat normalment per transportar líquids. Químicament en diuen Au. 6.- Normalment en diuen Sodi. Jesús de Natxaret, Rei dels Jueus. Expressió que indica un patiment. 7.- Representació intel·lectual d'una cosa, o conjunt de coses. Topogràficament parlant, altura. 8.- Militarment, descàrrega d'artilleria sobre un objectiu concret. 9.- Individu natural d'una regió que va veure néixer moltes llengües actuals, entre altres l'Hebreu i l'Àrab. 10.- En plural, remuneració assignada a un individu a canvi de feina.

VERTICALS. 1.- Prengui mides. 2.- Una olla plena. 3.- Model utilitari de la casa Citroën. Esser. 4.- Es fan cada quatre anys, i enguany toca. 5.- xieP. A quin lloc. El qui té el domini d'algú o alguna cosa. 6.- acilbib anod aremirp aL. Veu militar. Casa d'un ocell. 7.- Que són difícils d'entendre. 8.- Consideració, judici, argument, explicació. Composició

lírica-musical de forma lliure. 9.- Natural d'un país que fa frontera amb sèrbia. 10.- Procreació d'animals de forma artificial.

SOPA DE LLETRES

Q G F U E J T E P G A R
E I R X O S E C A R E T
A R A A I Q U B E E N P
O D N R C E R M T P R E
U M C R E I A G U E J L
L E E R E F A E R S O N
O S S L P A S S J O A N
A R C A L Q U E S J N T
C A L V A I R I P E R E
L L S M I Q U E L F E R
M E S B O N P G A P E R

Cercant per aquí emmig hi trobareu els noms dels nou regidors que formen actualment l'ajuntament de Sant Joan. En acabar, i amb les lletres que sobrin, podreu llegir una glosa. (Teniu en compte que hi ha un nom repetit tres vegades)

SOLUCIONS DEL MES PASSAT

ENCREUAT

VERTICALS: 1.- Oím. Bat. 2.- CCAA. Arri. 3.- Barcelona. 4.- Reanima. 5.- DM. Ei. 6.- Repensi. 7.- Cadenetes. 8.- Atès. selA. 9.- Pau. slE.
HORITZONATLS: 1.- OCB. Cap. 2.- 'Icar. Rata. 3.- Maredeu. 4.- Acampes. 5.- En. En. 6.- Alienes. 7.- Bromistes. 8.- Ama. iell. 9.- Tia. SAE.

SOPA DE LLETRES

Els dotze tipus d'hortalisses són: Borratxó, Mongeta, Carabassí, Col, Colflori, Tomàtiga, Ravanet, Pastanaga, Remolatxa, Albergínia, Letuga, Nap.

Joan Sastre Joan

SUBSCRIPCIÓ PER UN ANY, 2.500 ptes

Nom: .....
Cognoms: .....
Carrer: ..... núm.: .....
Població: ..... cp: .....
Banc o Caixa: ..... oficina .....
carrer: ..... núm. de compte: .....

Feu arribar aquesta butlleta a qualsevol membre de l'equip de redacció o enviau-la a:

MEL I SUCRE Sant Joan, Bellavista 13

firma

AGENDA - ABRIL

Natalicis

- Maria de les Neus Mora Amengual (25-II-1992)

Defuncions

- Maria Roig Gayà (22-XII-1911 / 21-III-1992)

Noces

- Miquel Sureda Cortès - Catalina Bauzà Ginard (23-II-1992)

Apotecaries de guàrdia

Diumenges

Dia 5: Porreres
Dia 12: Sant Joan
Dia 19: Vilafranca
Dia 26: Ariany

Benzineres

De dia i de nit:

Febrer (Manacor, cra. de Felanitx)

Diumenges:

Viñas (Manacor, cra. d'Artà)
Febrer (Manacor, cra. de Felanitx)
Marratxí (Inca, cra. de Palma)
Estelrich (Can Picafort, cra. d'Artà)
El Molinar (Palma, Ramonell Boix)
Febrer (Sant Joan, cra. de Manacor. *Diumenges matí*)

Festivitats del mes

Dia 12: El Ram
Dia 16: Dijous Sant
Dia 17: Divendres Sant
Dia 19: Pasqua de Ressurrecció
Dia 23: Sant Jordi
Dia 27: Mare de Déu de Montserrat

Horari d'autobús

Sant Joan-Palma-Sant Joan: 7,45 h; 10 h; 13,35 h; 17,05 h; 18,15 h; 20,05h (dies feiners).
Sant Joan-Palma-Sant Joan: 8,30 h; 9,50 h; 18,30 h; 20,05 h (dies festius).

Horari d'assistència mèdica

Centre sanitari: 10,30 h - 13,00 h (de dilluns a divendres).
PAC: resta d'hores.

Horari de farmàcia

De 10 h a 13,20 h
De 17 h a 20 h

Horari de misses

20,30 h (dies feiners)
10,30 h i 20,30 h (dies festius)
Consolació: 18 h

Telèfons d'interès

Bombers: 55 00 80
Centre Sanitari: 52 63 11
GESA: 55 41 11
Ajuntament: 52 60 03
Apotecaria: 52 62 52
Consell Insular: 17 35 00
Govern Balear: 46 34 50
Centre Meteorològic: 26 46 10
Guardia Civil: 56 00 27
OCB: 72 32 99
SIAC: 900 321 321
PAC (Vilafranca): 56 05 50

El temps

Pluviometria	G. Company
Març dia 3	0,5
dia 4	5,6
dia 5	1,2
dia 8	13,6
dia 9	0,5
dia 23	6,0
dia 24	11,1
dia 25	22,0
dia 26	0,8
dia 27	8,1
dia 30	2,5
dia 31	4,8

Total març 76,7
Total acumulat 142,3

La lluna

Minvant de dia 1 a dia 3.
Nova de dia 4 a dia 10.
Creixent de dia 11 a dia 17.
Plena de dia 18 a dia 24.
Minvant de dia 25 a dia 30.
Minvant de dia 27 a 31.

Previsió del temps

L'abril, com ens té acostumats, serà un mes bastant plujós, sobretot a la primera quinzena. La segona quinzena serà més assolellada, però sobretot aquest mes serà ventós.

Agenda esportiva

Futbol Tercera Regional:

At. Balcars - Sant Joan (12-IV-92)
Sant Joan - Llorito (26-IV-92)
Son Cladera - Sant Joan (3-V-92)
Constància - Sant Joan (17-V-92)

